

KOMUNIKACIJE

Sretan Božić i uspješna
2022. godina!

Foto: Stanislav Marušić

ERICSSON NIKOLA TESLA D.D.

Isporučitelj suvremenih informacijsko-komunikacijskih proizvoda, rješenja, softvera i usluga
Zagreb, Krapinska 45, p.p. 93
HR-10 002 Zagreb
etk.company@ericsson.com
<http://www.ericsson.hr>

Glavna urednica:

Snježana Bahtjari
Direktorica Marketinga, komunikacija i društvene odgovornosti
tel.: 01 365 45 56

Izvršni urednik: Stanislav Marušić

Redakcijski odbor:

Dušan Bogdanović, Hana Crnogorac, Hrvoje Hadžić, Miroslav Kantolić, Dean Marušić, Matea Mudrinić, Barbara Pavelić Grbić, Mario Ravić, Velimir Spitek, Sanja Vaclavek i Saša Vojvodić

Redakcija:

Zdenka Hrabar, Anamarija Jandrašek, Antonija Juričić, Petra Leontić, Antonija Lončar te Kristian Krog i Hrvoje Mihajlic (fotografija)
tel.: 01 365 45 61

Fotografije:

Arhiva fotografija Ericssona i Ericssona Nikole Tesle
Članovi kompanijske Foto sekcije

Grafička urednica: Ana Hećimović

Web priprema: Daut Damarija, Ana Hećimović i Inga Sternak

Pripremaju i uređuju:

Kompanijske komunikacije
KOMUNIKACIJE ISSN 1330-7894

List je besplatan

Godina LVI / prosinac 2021., br. 5

Ovaj broj "Komunikacija" izašao je samo u elektroničkom obliku

skupiti

Čitatelji Komunikacija brinu o okolišu tako da polietilenski omot odlože u spremnik za plastiku, a pročitane Komunikacije u stari papir.

| Broj 5, prosinac 2021. |

6**7****24****4**

Digitalno desetljeće Europe: ciljevi za 2030. / Doprinos Ericsson Nikola Tesla Grupe

5

Digitalno desetljeće – prilika za kreativne ljude

6

Nastavak suradnje na projektu Smart Campus u Mostaru

7

Jačanje gospodarske suradnje dviju prijateljskih zemalja

8

Konferencija HUP-ICT: „Ljudi i infrastruktura ključ su uspjeha naše ICT industrije“

9

Priznanje za doprinos zaštiti okoliša

10

Portfelj: Upravljanje usluge

12

Industrija i društvo: Inovativna rješenja za digitalnu transformaciju

14

Ivica Vidović – O tome što znači biti "Role Model"

15

Snježana Draženović Đoja - najbolji mladi voditelj projekta

16

Akadska zajednica: Znanje je jače od pandemije

18

5G povezanost je Europi ključna za ostvarenje klimatskih ciljeva

20

Ericsson Nikola Tesla Servisi: Zajedno uz tehnologiju

22

Božićni običaji naših zaposlenika

26

PrevENTION: Niz aktivnosti posvećenih zdravlju zaposlenika

27

Zaposlenici osobno: Silvana Jugovac

Digitalno desetljeće Europe: ciljevi za 2030.

Vještine

Digitalne vještine

Zaposleni stručnjaci za ICT

Sada 8,4 milijuna

Cilj 20 milijuna

Poslovanje

Digitalna transformacija poduzeća

Usluge računalstva u oblaku

Sada 26%
Cilj 75%

Velike količine podataka

Sada 14%
Cilj 75%

Infrastruktura

Digitalna infrastruktura

Pokrivenost gigabitnom mrežom

Sada 59%
Cilj 100%

Pokrivenost 5G mrežom

Sada 14%
Cilj 100%

Javne usluge

Digitalizacija javnih usluga

Internetki pristup najvažnijim javnim uslugama

Sada 75/100 građana
 84/100 poduzeća

Cilj Svi građani i poduzeća
 100% Europljana ima pristup digitalnim zdravstvenim zapisima

5G

Digitalna transformacija

Doprinos Ericsson Nikola Tesla Grupe

- 3135 visoko obrazovanih zaposlenika (91%)
- Više od 1800 stručnjaka radi na R&D poslovima
- 1556 novozaposlenih u posljednjih pet godina
- Zajednički projekti s fakultetima
- Naši stručnjaci kao predavači i mentori pridonose razvoju digitalnih vještina
- Organiziramo Ljetni kamp za STEAM studente; 20 godina, 820 studenata, 380 projekata, 150 mentora
- Sudjelujemo s prijavama za EU Digital Innovation Hubs

Vještine

- Veliki dio postojećih rješenja i sva nova koja razvijamo su Cloud rješenja
- Sudjelujemo u razvoju 5G tehnologije i e2e ICT rješenja za industriju i društvo
- Svojim rješenjima doprinosimo transformaciji industrija
- Trenutni status naše digitalne transformacije:

Usluge računalstva u oblaku

Sada 60%
Cilj >75%

Velike količine podataka

Sada 35%
Cilj >75%

Umjetna inteligencija

Sada 35%
Cilj >75%

Poslovanje

- S Ericssonom, globalnim liderom u 5G, prvi smo u Hrvatskoj 2018. predstavili 5G tehnologiju
- 5G partnerstva s HT-om i A1 Hrvatska koji pokrivaju više od 80% tržišta mobilnih komunikacija
- Partnerstvo u izgradnji optičke mreže s HT-om koji pokriva više od 50% tržišta fiksnih komunikacija
- Isporučujemo opremu i ICT rješenja za povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture
- Sudjelujemo u razvoju mehanizama zaštite za sigurnu infrastrukturu
- Doprinosimo razvoju proizvoda za spremanje velikih količina podataka u mreži

Infrastruktura

- Razvili smo i nadograđujemo novim funkcionalnostima Centralni zdravstveni informacijski sustav RH (CEZIH)
- 100% građana koristi pogodnosti našeg rješenja eRecept
- Naše rješenje Portal zdravlja (dio CEZIH-a) omogućava svim građanima RH pregled osobnih zdravstvenih informacija
- Naše rješenje Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra (ZIS) na jednom mjestu omogućava svim građanima RH pregled vlasništva i smještaj u prostoru nekretnosti te ostale funkcionalnosti

Javne usluge

Digitalno desetljeće – prilika za kreativne ljude

Predsjednica naše kompanije komentirala je u kolumni u Lideru neke aspekte doprinosa Ericsson Nikola Tesla Grupe realizaciji inicijative EU vezane uz Digitalno desetljeće. Ovdje donosimo dijelove tog teksta kao i grafički prikaz našeg doprinosa inicijativi EU.

Izazovi uzrokovani pandemijom stvorili su mnoge društvene i ekonomske probleme, ali isto tako i ubrzali tehnološki razvoj. Živimo u vremenima u kojima ICT ima ključnu ulogu, a 5G kao platforma za inovacije aktivno podržava sve te promjene i otvara neke nove mogućnosti. S obzirom na poziciju tehnološkog lidera koju ima korporacija Ericsson, Ericsson Nikola Tesla, kao pridružena članica korporacije, kontinuirano doprinosi razvoju ICT rješenja, proizvoda i usluga. Kroz dugogodišnju suradnju s akademskim institucijama u zemlji i svijetu Ericsson Nikola Tesla doprinosi i podizanju kvalitete obrazovanja. Unatoč brojnim izazovima Ericsson Nikola Tesla Grupa ostvaruje izvrsne rezultate s preko dvije milijarde kuna prihoda, zapošljava nove stručnjake, izvozi znanje u vrijednosti od više od milijardu kuna godišnje te djeluje odgovorno i održivo. Zahvaljujući znanju, stručnosti i inovativnosti svojih zaposlenika te kontinuiranim unaprjeđenjima i transformacijama kompanija uspješno posluje više od sedam desetljeća. Digitalno desetljeće novi je izazov i prilika za dokazivanje.

U ovim globalnim okolnostima pandemije i klimatskih promjena postavlja se pitanje kako osigurati realizaciju ciljeva EU u digitalnom desetljeću, ponajprije onih vezanih uz zelenu tranziciju. Kada je riječ o poziciji i spremnosti Hrvatske za zelenu tranziciju, vezano za korištenje i razvoj ICT-a, potencijal je ogroman, no potrebno je osigurati dovoljan broj ICT stručnjaka, značajno razviti digitalne vještine, nastaviti s razvojem digitalne infrastrukture, digitalizirati poslovanje i javne usluge te djelovati brzo. U našoj kompaniji, ICT stručnjaci u Zagrebu, Splitu i Osijeku svakodnevno rade na razvoju i implementaciji suvremenih ICT rješenja (5G, IoT, UI).

Ako za trenutak ne razmišljamo o specifičnim kompetencijama potrebnim za rad u ICT industriji nego o građanima koji svakodnevno koriste ICT, postajemo svjesni činjenice kako tehnologija nije samo sredstvo za ostvarivanje zajedničkih već i osobnih ciljeva. Slijedom toga, ključno pitanje naše civilizacije je kako postići kvalitetniji i sretniji život u skladu s tehnološkim, društvenim i okolišnim razvojem. Nažalost, na ovo ključno pitanje svijet još nema konkretnog odgovora.

Disruptivni čimbenici poput pandemije i klimatskih promjena ugrožavaju nas zdravstveno, društveno i ekonomski. Upravo zbog globalnih ugroza koje negativno utječu na naše zdravlje, osjećaj zajedništva i socijalnu koheziju, poslovne, proizvodne i opskrbe sustave, ekonomski razvoj kao i na globalne ekosustave, svijet trenutno traži zajednička rješenja i istinske lidere. Bez obzira na poteškoće, vjerujem

Gordana Kovačević

da ima dovoljno pameti i mudrosti da globalno, regionalno i lokalno definiramo prioritete te pronađemo rješenja koja bi obuhvatila sve aspekte brige za našu civilizaciju kao i da postignemo konsenzus oko zajedničkih prioriteta.

Najveću ulogu u našem zajedničkom djelovanju i iznalaženju rješenja moraju imati istinski lideri koji su sposobni voditi i inspirirati ljude na djelovanje za njihovu osobnu dobrobit kao i dobrobit zajednice kao cjeline.

Imajući na umu snagu ICT-a kao temeljne infrastrukture naše digitalne budućnosti, entuzijastična sam oko daljnjeg razvoja naše industrije te uključivanja ogromnog kreativnog potencijala koji imamo. U konkretnom slučaju, Ericsson Nikola Tesla Grupa sa svojih preko 3450 zaposlenika od kojih 1800 radi na razvojno-istraživačkim poslovima, a naš R&D predstavlja najveći softver dizajn centar u Hrvatskoj s daljnjim značajnim potencijalom za rast. Ponosna sam što naši stručnjaci svojim kreativnim rješenjima adresiraju goruće probleme ovog desetljeća te vjerujem kako ćemo s jednakim entuzijazmom, predanošću i inovativnošću u punom potencijalu iskoristiti velike mogućnosti koje su pred nama.

Digitalno desetljeće je prilika za kreativne ljude!

Nastavak suradnje na projektu Smart Campus u Mostaru

Pripremio: Stanislav Marušić | Foto: iz arhive organizatora

Na Sveučilištu u Mostaru u povodu obilježavanja Dana Sveučilišta početkom prosinca predstavljen je robot Leo Rover te je organiziran Hackathon za studente. Leo Rover dio je projekta Smart Campus, koji Sveučilište realizira sa svojim strateškim partnerima HT Eronetom i Ericssonom Nikolom Teslom. Riječ je o pokretnom robotu kojim se upravlja preko LTE mreže HT Eroneta, a ova platforma ima mogućnost proširivanja različitim senzorima i omogućava razvoj raznih korisničkih slučajeva za primjenu u konkretnim poslovnim sustavima. U sklopu suradnje u planu je i realizacija 5G Smart Campusa u skoroj budućnosti.

Ericsson Nikola Tesla kao kompanija lider u razvoju ICT tehnologija posvećena je društvu znanja, novih kompetencija te izvrsnosti. Ova suradnja koja je započela 2018. godine pokazala se kao odličan izvor mnoštva novih ideja i projekata u korist cijeloj društvenoj zajednici.

Na događanju su, uz predstavnike akademske zajednice predvođenih rektorom prof.dr.sc. Zoranom Tomićem sudjelovali predstavnici HT Eroneta; Goran Kraljević, član Uprave za tehniku i Tomislav Ruk, član Uprave za marketing te predstavnici Ericssona Nikole Tesle; Matej Perković, voditelj prodaje i marketinga za HT Eronet i Zoran Civadelić, arhitekt rješenja odgovoran za tehničke aspekte navedene suradnje.

Stvaranje kvalitetne poslovne baze

„Vrlo nam je važna prisutnost na domaćemu tržištu, ali isto tako i u Bosni i Hercegovini, s naglaskom na Mostar. Ovdje sudjelujemo u puno različitih projekata korisnih posebice za studente koji se upoznaju s novim tehnologijama. S obzirom na to da širimo svoje poslovanje, vjerujem da će neki od kvalitetnih studenata u budućnosti biti i naši zaposlenici”, istaknuo je Matej Perković.

„Izrazito smo ponosni da smo dio ovoga projekta zajedno sa strateškim partnerima. Od prvoga dana cilj HT Eroneta jest biti predvodnik digitalizacije cijeloga društva. Želimo puno uspjeha u ovome projektu, kao i u ostalima, te da ukupna zajednica na kraju dana ima velike koristi od njih”, naglasio je Tomislav Ruk.

„U kampusu Sveučilišta u Mostaru imamo nešto što nema puno sveučilišta u svijetu, a to je toliko različitih studija na istome mjestu. Ono što želimo postići u narednim godinama jest interoperabilnost i multidisciplinarni pristup, odnosno da studenti različitih studija surađuju na zajedničkim projektima, natjecanjima te da koriste platformu 'Smart Campusa' kako bi svi oni sutra izišli iz svoga ciklusa obrazovanja puno spremniji za produkciju i za rad u stvarnim uvjetima”, kazao je Zoran Civadelić.

Pobijedilo pametno prikupljanje otpada

Predstavljeni zadatak u sklopu Hackathona organiziranoga u sklopu projekta Smart Campus, bio je vezan uz tri tematska područja: poljoprivredu, ekologiju i promet. Studenti su se u sklopu ovoga natjecanja upoznali s različitim modulima autonomnog upravljanja mobilnim robotom, a pri predstavljanju rješenja pokazali su kako vladaju suvremenim tehnologijama. Pobjednik ovogodišnjega natjecanja je student preddiplomskoga Studija informatike s Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Filip Crnogorac, s idejom pametnoga prikupljanja otpada u kampusu Sveučilišta u Mostaru.

S obzirom da je Smart Campus zamišljen dugoročno, uskoro slijedi nastavak hackathona na ovoj platformi gdje očekujemo veći odziv studenata, ali i punu realizaciju studentskih rješenja i predstavljanje funkcionalnih prototipova u stvarnom okruženju.

Predstavljanje projekta

Jačanje gospodarske suradnje dviju prijateljskih zemalja

Tekst: Zdenka Hrabar | Foto: iz kompanijske arhive

Premijeri RH i Kosova službeno su se susreli u Prištini početkom studenog. Uz predsjednika Vlade RH Andreja Plenkovića i predsjednika Vlade Kosova Albina Kurtija, na sastanku njihovih izaslanstava, sudjelovali su i predstavnici Ericssona Nikole Tesle, Hrvatske gospodarske komore i Končar Elektroindustrije d.d.

Službeni posjet iskorišten je za adresiranje svih važnih političkih i gospodarskih pitanja te donošenje konkretnih mjera za unaprjeđivanje odnosa dviju zemalja. Zaključeno je da su Hrvatska i Kosovo dvije prijateljske zemlje te da ima puno potencijala za intenzivniju ekonomsku suradnju. Premijer je naveo podatak da je gospodarska razmjena između Hrvatske i Kosova prije pandemije COVID-19 bila iznad sto milijuna eura godišnje, što svakako može biti značajno više.

Gospodarstvenici s obje strane podržali inicijativu

Izrazio je zadovoljstvo da su u njegovom izaslanstvu predstavnici Hrvatske gospodarske komore te tvrtki Ericsson Nikola Tesla i Končar, koji imaju uspostavljenu suradnju s nizom kosovskih kompanija. Predstavnici naše kompanije bili su Gordana Kovačević, predsjednica Ericssona Nikole Tesle, i Milan Živković, direktor strategije i razvoja poslovanja.

Na sastanku delegacija, predsjednica kompanije istaknula je spremnost Ericssona Nikole Tesle na partnersku suradnju u različitim projektima. Govorila je i o konkretnim prilikama, posebno u području modernizacije mreža i potencijalu suradnje s operatorom Kosovo Telecom JSC. Osvrnula se i na dosadašnje kvalitetne rezultate ostvarene kroz suradnju s operatorom IPKO Telecommunications LLC kao i u inovativnim projektima sa sveučilištem, sudjelovanjem kosovskih studenata u Ljetnom kampu Ericssona Nikole Tesle i dr. Velika podrška realizaciji poslova na Kosovu je i podružnica kompanije u Prištini.

Premijer je također bio optimističan vezano za buduće poslove. "Vjerujem da će razgovori koji će se voditi s telekom

i energetske kompanijama dovesti do sklapanja sporazuma i poslova koji će omogućiti da budu prisutni na kosovskom tržištu", rekao je Plenković.

Uz konstruktivne razgovore, premijer Kurti je hrvatskom premijeru uručio

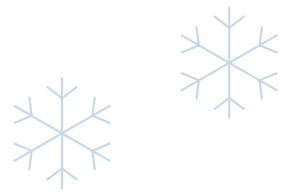

priznanje za pomoć hrvatskih zdravstvenih djelatnika iz bolnice "Dr. Josip Benčević", koji su pružili stradalima u teškoj prometnoj nesreći koja se u srpnju dogodila kod Slavonskoga Broda i u kojoj je život izgubilo deset kosovskih državljana. Posjet je završen susretom s hrvatskom zajednicom u Janjevu te s pripadnicima Hrvatske vojske u postrojbama KFOR-a.

Slijeva nadesno: Milan Živković, Gordana Kovačević i Andrej Plenković

Konferencija HUP-ICT „Ljudi i infrastruktura ključ su uspjeha naše ICT industrije“

Tekst: Antonija Lončar | Foto: iz arhive organizatora

U Zagrebu je 10. prosinca u organizaciji Hrvatske udruge poslodavaca održana konferencija Tehnološki napredak – osnova za gospodarsku konkurentnost Hrvatske, na kojoj su predstavnici ministarstava, gradova i čelni ljudi HUP – Udruge informatičke i komunikacijske djelatnosti raspravljali o bitnim preduvjetima koje je potrebno osigurati na nacionalnoj i lokalnoj razini kako bi ICT djelatnost, koja posljednjih nekoliko godina bilježi dvoznamenkasti godišnji rast, osigurala brži održivi gospodarski rast hrvatskog gospodarstva u narednom razdoblju.

ICT – katalizator digitalne transformacije

U sklopu dva panela raspravljalo se, među ostalim, o tome kako je ICT industrija katalizator digitalne transformacije Hrvatske u svim segmentima.

Na panelu pod nazivom „Uloga države u podizanju tehnološke spremnosti društva“ ministar gospodarstva i održivog razvoja Tomislav Čorić je naglasio kako će ICT sektor u novom Operativnom programu konkurentnost i kohezija dobiti svoju

vertikalnu jer mu se želi dati potrebni vjetar u leđa. Stalno smo u situaciji da se moramo baviti onima koje treba spašavati, a sad je vrijeme da se bavimo i odličašima te da oni koji su odlični dobiju dodatnu pozornost da bi bili globalno konkurentniji – rekao je ministar Čorić.

5G donosi revolucionarne promjene

Kao panelist je sudjelovao i Miroslav Kantolić, član izvršnog posloводства Ericssona Nikole Tesle te član Izvršnog

odbora HUP ICT-a koji je među ostalim naglasio kako su za daljnji razvoj i uspjeh ICT industrije ključne dvije osnovne komponente – ljudi i infrastruktura. Govoreći o kvaliteti infrastrukture u RH rekao je kako su mreže kvalitetne i u stanju su podnijeti popriličnu količinu podataka, kao što se vidjelo u prigodi lockdowna i povećanja prometa te apostrofirao 5G kao platformu koja donosi revolucionarne promjene.

Miroslav Kantolić je, također, istaknuo podatak kako je u Hrvatskoj prema Indeksu gospodarske i društvene digitalizacije (DESI) za 2021 u dobnoj skupini od 16 do 24 godine razina digitalnih vještina najveća u Europi. – Taj podatak pokazuje da imamo potencijal i zato mi je drago što su donositelji odluka danas pored nas jer smatram da je važno poslati poruku o nužnosti transformacije domaćeg obrazovnog sektora. Imperativ je STEM od osnovne škole te stipendiranje domaćih talenata od srednjih škola – rekao je Kantolić.

Ostali panelisti bili su Leon Žulj, ravnatelj uprave u Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, te članovi Izvršnog odbora HUP ICT-a Adrian Ježina i Stipe Botica.

Priznanje za doprinos zaštiti okoliša

Tekst: Zdenka Hrabar | Foto: iz arhive organizatora

Hrvatska je podržala Europski propis o klimi, koji postavlja zajednički cilj smanjenja emisije stakleničkih plinova za najmanje 55% do 2030. u odnosu na 1990. godinu i postizanje klimatske neutralnosti najkasnije do 2050. godine. Klimatska ambicija Europske unije utjecat će na cijelo društvo, stoga je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja pokrenulo raspravu s različitim dionicima i općom javnošću o izazovima i mogućnostima za pravednu i učinkovitu tranziciju Hrvatske prema klimatskoj neutralnosti.

Završna konferencija o tranziciji Hrvatske prema klimatskoj neutralnosti održana je u srijedu, 27. listopada u Zagrebu, kao dio Konferencije o budućnosti Europe koju su pokrenuli Europska komisija, Vijeće i Parlament kako bi se čuo glas građana Europske unije o izazovima i prioritetima Europe.

Domaćin ovoga skupa, ministar gospodarstva i održivog razvoja dr. sc. Tomislav Čorić istaknuo je uvodno kako su Ministarstvo, odnosno Vlada Republike Hrvatske, strateškim dokumentima poput Strategije niskouglijasnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu, Strategije energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu, te Integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana dali jasan smjer kretanja koji će se slijediti narednih desetljeća s ciljem postizanja klimatske neutralnosti.

Iskustva svojih zemalja izložili su veleposlanici Švedske, Velike Britanije i Sjedinjenih Američkih Država.

Tvrtke neizostavne za uspjeh zelene tranzicije

U sklopu konferencije dodijeljene su i nacionalne nagrade i priznanja za zaštitu okoliša za 2021. godinu poslovnom sektoru koji ima naročito važnu ulogu u tranziciji prema klimatskoj neutralnosti.

U kategoriji "Upravljanje" priznanje je dobio Ericsson Nikola Tesla za iznimnu organizaciju sa strateškom vizijom i sustavom upravljanja koja omogućava kontinuirano poboljšanje okolišnih svojstava. Kod dodjele priznanja naglašeno je

da je Ericsson Nikola Tesla kroz uspješno realiziran projekt energetske obnove već sada prepolovio emisiju CO₂ što je cilj koji je EU postavila za 2030. godinu. Priznanje je, u ime kompanije, preuzela Snježana Bahtijari, direktorica Marketinga, komunikacija i društvene odgovornosti Ericssona Nikole Tesle.

Snježana Bahtijari i Tomislav Čorić

Upravljanje uslugama

Tekst: Anamarija Jandrašek |

Sve veća globalna povezanost koju omogućuju 5G, IoT i Industrija 4.0, zahtijeva pouzdane, sigurne i snažne mreže. Štoviše, razvoj i sve šira primjena mobilnih tehnologija idu u smjeru u kojem mobilne mreže postaju temelj digitalnog društva postavljajući nove zahtjeve na njihov rad.

Novi pristup upravljanju mrežom

U skladu s razvojem tehnologije, pružatelji komunikacijskih usluga sve se više okreću novim korisničkim slučajevima i uslugama za poduzeća u novonastajućem poslovnom okolišu utemeljenom na diferencijaciji i suradnji. Uslijed implementacije 5G i IoT tehnologija širom svijeta, mreže i IT sustavi postaju sve složeniji, a njihov učinkovit rad postaje sve važniji kako bi se upravljalo tom kompleksnošću, ali i optimiziralo korisničko iskustvo pojedinaca i poduzeća. Orkestracija, upravljanje i održavanje novih poslovnih modela koji se razvijaju zahtijevat će sve veću predvidljivost, preciznost i puno veće brzine od današnjih. Sve veća kompleksnost mreža također zahtijeva promjenu pristupa u njihovom upravljanju. Ručno, reaktivno upravljanje zasnovano na rješavanju incidenata zamjenjuje proaktivni rad mreže zasnovan na umjetnoj inteligenciji

i automatizaciji. Upravljanje uslugama (eng. Managed Services) kupcima otvaraju mogućnost smanjenja troškova za upravljanje i održavanje mreže te fokus na kreiranje novih usluga za korisnike koje omogućuje razvoj tehnologije.

Mobilna digitalna infrastruktura budućnosti

Ericsson Nikola Tesla Grupa je i u ovom području jedan od pionira jer spomenute usluge ima u svojem portfelju još od 2005. godine. Naša se ponuda temelji na Ericssonovom portfelju u ovom području koji je među globalno vodećim, a usluge koje isporučujemo rezultiraju kvalitetnom podrškom učinkovitim radu mreže, smanjenim rizicima, troškovnom učinkovitosti i poslovnim rastom kupca. Uz partnerstvo s našim kupcima isporučujemo i kontinuirano unaprjeđujemo naše upravljane usluge. Ericssonova vizija mreža budućnosti

na kojoj gradimo našu ponudu jest da one služe kao temelj cijelom digitalnom društvu i industriji 4.0. Ta vizija predviđa da će mobilne mreže zamijeniti današnju naslijeđenu IT mrežnu infrastrukturu novom mobilnom digitalnom infrastrukturom dizajniranom da odgovori na potrebe kupaca, poduzeća i digitalnog društva 2030. godine pružajući bilo gdje energetske učinkovite, jednostavno primjenjive i upotrebljive mrežne funkcionalnosti.

Novi zahtjevi

S implementacijom 5G i većim fokusom na iskustvo krajnjih korisnika povećava se važnost mjerenja i upravljanja rezultatima usluga. Upravljanje uslugama će zahtijevati odsječke mreže te performanse usluga za krajnje korisnike poput AR/VR, igranje računalnih igara u oblaku, 8K video i ostalo. Povećani broj uređaja i podataka uključujući IoT uređaje, koji održavaju potpuno nove i različite korisničke slučajeve također doprinose kompleksnosti u upravljanju mrežom. Ericssonov Mobility Report iz studenoga ove godine iznosi podatak da je podatkovni promet u mobilnim mrežama danas gotovo 300 puta veći

Budućnost mreža

Samoupravljujuće

Otvoreni
kolaborativne

Pouzdana

Održive

nego u 2011. Naše sve veće oslanjanje na mobilnu digitalnu infrastrukturu zahtijeva povećanu sigurnost i otpornost te infrastrukture kao i osiguravanje njezine kontinuirane dostupnosti čak i u slučajevima prirodnih katastrofa ili kibernetičkih napada. Održivost kao jedan od glavnih imperativa poslovanja budućnosti također je jedan od glavnih zahtjeva. Treba prelomiti energetska krivulju kako veća pokrivenost mrežom i porast prometa ne bi rezultirali povećanom potrošnjom energije. Svi spomenuti zahtjevi ugrađeni su u našu ponudu.

Dušan Bogdanović, rukovoditelj servisne linije za upravljane usluge u Ericssonu Nikoli Tesli naglašava glavne dobrobiti korištenja upravljanih usluga utemeljenih na Ericssonovom portfelju: „Radi se o novom pristupu mrežnim operacijama koji podrazumijeva agilan i učinkovit način rada u kojem povećana efikasnost otvara prostor inovacijama kroz automatizaciju i industrijalizaciju. Usluge se kontinuirano razvijaju zahvaljujući razvoju tehnologije pa je trenutno aktualna tzv. „value packs“ ponuda fokusirana na stvaranje dodatne vrijednosti operatorima za razliku od standardne ponude s fokusom na uštede u operativnim troškovima. Sve je veći

naglasak na automatizaciji i monetizaciji velikih količina podataka putem usluga utemeljenih na strojnom učenju i umjetnoj inteligenciji.“

Podrška kupcu za digitalno desetljeće

Veliki iskorak u našem djelovanju u ovom području ostvarili smo 2014. godine u partnerstvu s našim kupcem Hrvatskim Telekomom. Tada smo s HT-om potpisali prvi ugovor pružanja usluga vezanih uz nadzor, izgradnju i održavanje telekomunikacijske mrežne infrastrukture i osnovali našu kompaniju kćer Ericsson Nikola Tesla Servisi specijaliziranu za te usluge. Od samog osnivanja razvoj i aktivnosti kompanije pratimo i na našim stranicama. Direktor Ericsson Nikola Tesla Servisa Dario Runje: „Upravljane usluge imaju važnu ulogu u portfelju Ericsson Nikola Tesla Grupe nadopunjavajući i podižući na novu razinu našu ponudu za operatore. Naše čvrsto partnerstvo i blizak odnos s kupcem jedan je od temelja na kojem gradimo kvalitetnu isporuku usluga. Posebno smo ponosni na činjenicu da smo početkom 2020. od korporacije Ericsson preuzeli punu odgovornost za segment upravljanih usluga u izgradnji

i održavanju HT-ove telekomunikacijske infrastrukture te nakon početno potpisanog petogodišnjeg ugovora nastavili našu uspješnu suradnju s kupcem produženjem ugovora do 2023. Izuzetno dinamičan razvoj tehnologije uz implementaciju 5G otvara nove mogućnosti našem kupcu i djeluje kao jedan od ključnih katalizatora digitalne transformacije cijelog društva. U tom kontekstu najbolje dolazi do izražaja agilnost naše organizacije i brza prilagodba zahtjevima našeg kupca. U protekloj smo godini dodatno osnažili kapacitete naše organizacije za pružanje e2e usluga. Jedna od glavnih prednosti nam je sinergijsko djelovanje s timovima matične kompanije što nam omogućuje isporuku jedinstvenih rješenja koja kupcu daju snažen temelj za ostvarenje poslovnih ciljeva. Snažnu kompaniju koju smo izgradili nastavljamo transformirati i razvijati kako bismo našem kupcu pružili ključnu podršku mrežnoj infrastrukturi za digitalno desetljeće.“

Ključni poslovni prioriteti za podršku ciljevima pružatelja komunikacijskih usluga

Učinkovitost

UI i automatizacija za nove razine učinkovitosti i niži TCO

Korisničko iskustvo

Poboljšanje korisničkog iskustva uslijed optimizacije koju omogućuje UI

Novi izvori prihoda

Novi izvori prihoda kroz suradnju i virtualizaciju

Inovativna rješenja za digitalnu transformaciju

Pripremio: Stanislav Marušić | Foto: Kristian Krog

Kompanija Ericsson Nikola Tesla već dugi niz godina uspješno posluje u segmentu Industrije i društva u kojem intenzivno implementira inovativna rješenja u području digitalne transformacije zdravstva, javne uprave te Interneta stvari (IoT). Isporučujemo složene nacionalne platforme bez kojih je gotovo nezamislivo funkcioniranje javne uprave.

Tihomir Fabeta, direktor ICT rješenja za industriju i društvo ističe: „Pozicionirali smo se među pionire informatizacije zdravstva u Europi. Nakon uvođenja Središnjeg informacijskog zdravstvenog sustava kojeg smo godinama nadograđivali novim uslugama poput eRecepta, eUputnice, eKartona i Portala zdravlja namijenjenog pacijentima, danas nam je gotovo nezamislivo funkcioniranje hrvatskog zdravstva bez tih suvremenih mogućnosti. Također, već godinama isporučujemo projekte u području zemljišne administracije. Sve je počelo implementacijom Zajedničkog informacijskog sustava za zemljišne knjige i katastar, a partnerska suradnja u ovom području s našim naručiteljima nastavila se kroz implementaciju Jedinstvene kontaktne točke za zemljišne knjige i katastar (eng. One stop shop). U sklopu naših istraživačko-razvojnih programa konstantno kreiramo nove načine unaprjeđenja sustava. Novi trendovi kao što su umjetna inteligencija, *blockchain*, proširena stvarnost ili Internet stvari donijet će značajne pozitivne efekte za digitalnu transformaciju javne uprave, zdravstva i industrije, a mi želimo biti pioniri u uvođenju novih i inovativnih usluga. Značajan dio naših aktivnosti je i u segmentu Industrije 4.0 i IoT poslovanja u kojem smo uključeni u projekte pametnih gradova, urbanog transporta te kvalitete voda.“

Znatno jednostavniji rad s nekretninama

Jelena Jurišić, rukovoditeljica za rješenja iz područja ePoslovanje više nam je rekla o ovome segmentu: „U ovome području već dugi niz godina fokusirani smo na isporuku rješenja za digitalnu transformaciju javne uprave. Gospodarska kriza i COVID-19 pandemija dodatno su osvijestile neophodnost digitalizacije i digitalne transformacije za opstanak u sve nepredvidljivijem dobu u kojem se

nalazimo te su opravdale poziciju ICT-a kao prioritetne i strateške industrije. Digitalna transformacija danas više nije pitanja izbora - ona je neizbježna, neophodna i nezaobilazna, a tome smo u segmentu ePoslovanja svakodnevno svjedočili u proteklih godinu dana kroz povećane potrebe naših naručitelja. Od najznačajnijih poslova izdvojila bih daljnji nastavak pružanja usluga održavanja i nadogradnje Zajedničkog informacijskog sustava za zemljišne knjige i katastar gdje smo upravo ove godine obilježili 10 godina od puštanja prvog zemljišnoknjižnog odjela u produkcijski rad. Partnerska suradnja s Ministarstvom pravosuđa i uprave i Državnom geodetskom upravom ovdje traje još od 2007. godine. Također, u prošloj godini smo, kao dio zajednice izvoditelja, implementirali Sustav katastra infrastrukture (SKI) i Jedinstvenu informacijsku točku (JIT) za područje Sisačko-moslavačke i Bjelovarsko-bilogorske županije. Radi

se o sustavu od nacionalne važnosti jer se kroz njega osigurava dostupnost podataka o postojećoj infrastrukturi i tekućim ili planiranim građevinskim radovima. U ovoj godini potpisali smo ugovor „Geoinformatičke usluge na uspostavi registra zgrada za područje Varaždinske županije i izrada funkcionalnog informacijskog sustava registra zgrada“. Naime, Hrvatska ima više od 3 milijuna zgrada (javne i stambene namjene) no nema jedinstvenu i potpunu bazu podataka o njima. Zbog nedostatka Registra zgrada ne može se dobiti uvid u stanje i osnovne karakteristike svih zgrada što je nešto što ćemo kroz ovaj projekt promijeniti i olakšati život stanařima, suvlasnicima, potencijalnim kupcima, prodavateljima nekretnina i drugima.

Kvalitetnije javne usluge i digitalizacija kulturne baštine

Također, nastavljamo suradnju s Ministarstvom pravosuđa i uprave kroz implementaciju nadogradnji Sustava za nadzor Zakona o upravnom postupku kao i projekt „Uvođenja sustava upravljanja kvalitetom u javnu upravu“, a koji zajednički doprinose praćenju kvalitete javnih usluga, podizanju transparentnosti te implementaciji mjera za poboljšanje učinkovitosti.

Tu je i novi i ujedno i prvi ugovor za Ministarstvo kulture i medija gdje se kroz projekt eKultura – „Digitalizacija kulturne baštine“ želi pridonijeti povećanju zaštite i online dostupnosti digitalnog kulturnog

Dio članova menadžmenta jedinice ICT rješenja za industriju i društvo, s lijeva nadesno: Damir Jelavić, Mario Ravić, Zvonko Brabenec, Andrea Budin, Darko Gvozdanović, Tihomir Fabeta i Karlo Guštin, nedostaju Jelena Jurišić, Ilija Čačić i Krešimir Perak

sadržaja, osigurati njegovu sigurnu pohranu na jednom mjestu te korisnicima omogućiti jedinstveni pristup tako pohranjenom sadržaju kroz uspostavu odgovarajućeg IKT sustava.

S obzirom da je riječ o složenim nacionalnim platformama i sustavima izuzetno je važna podrška korisnika i operatora tih sustava zbog čega upravo u zadnjem kvartalu provodimo ispitivanje zadovoljstva naših korisnika s ciljem da kontinuirano radimo na poboljšanju kvalitete naših usluga.

Certifikati jamče kvalitetu

Naravno, iza svih ovih projekata stoji tim vrhunskih stručnjaka koji se konstantno profesionalno razvijaju, educiraju i certificiraju. Naši stručnjaci konstantno prate tehnološke trendove na tržištu te ažuriraju naš tehnološki radar pa se u novije vrijeme sve se više educiramo i certificiramo za područje znanosti nad podacima, *blockchaina*, umjetne inteligencije i slično. Vrlo smo ponosni što naši stručnjaci među prvima u Republici Hrvatskoj posjeduju navedene certifikate."

Nove mogućnosti u zdravstvu

Darko Gvozdanović, rukovoditelj za rješenja iz područja eZdravstvo osvrnuo se na aktualnosti u ovom dijelu: „Postojeća je pandemija svjedočila velikoj važnosti informatiziranih procesa u zdravstvu kroz Centralni zdravstveni informacijski sustav RH (CEZIH). No također su se pojavile i hitne potrebe njegove nadogradnje kako bi se omogućilo prikupljanje i obrada podataka o cijepljenju te se građanima omogućile korisne funkcionalnosti na Portalu zdravlja i mobilnoj aplikaciji poput naručivanja na cijepljenje ili preglede u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, zahtjeva za obnovom lijeka, komunikacijom prema izabranim liječnicima, pregled podataka o cijepljenju, itd. Iako je pružanje usluge podrške ovom sustavu već godinama na vrhunskoj razini, povećano korištenje, i velika važnost u ovim okolnostima predstavljalo je jedan od visokih prioriteta u proteklom periodu. eZdravstvo u RH podržano sustavom CEZIH, čiji je najveći dio isporučen od strane naše kompanije, na izrazito je visokoj razini u usporedbi s europskim državama i u predstojećem periodu očekujemo implementaciju novih funkcionalnosti na korist zdravstvenim djelatnicima i građanstvu.

Krajem 2020. godine potpisali smo ugovor financiran od strane svjetske banke za isporuku nacionalnog informacijskog sustava zdravstva u Republici Bjelorusiji. Temeljen na našim vrhunskim rješenjima, zajedno s izabranim partnerskim rješenjima te specifičnim doradama za potrebe cjelovitog rješenja u Bjelorusiji, to će uskoro biti jedan od najmodernijih informacijskih sustava zdravstva u svijetu. Bit će podržane funkcionalnosti poput elektroničkog zdravstvenog kartona, e-recepta, e-uputnice, naručivanja, sustava podrške donošenju kliničkih odluka, strojne pomoći analizi radioloških slika i mnoge druge. Naši su stručnjaci unatoč pandemiji koristeći i sve mogućnosti udaljene komunikacije, bili ipak i uživo na radionicama sa stručnjacima lokalnog Ministarstva zdravlja i Republičkog Centra za medicinske tehnologije kako bi se rješenje maksimalno prilagodilo lokalnim potrebama.

Od važnih projekata, ne zaboravimo spomenuti i dovršetak puštanja u puni produkcijski rad i Bolničkog informacijskog sustava u bolnici Fran Mihaljević.

Snažan tim

Ovakve izazovne i složene projekte, naša kompanija ne bi mogla uspješno isporučiti (pa niti pobijediti na međunarodnim natjecanjima) da nemamo vrhunski tim ljudi, koji kontinuirano stječe nova znanja, analizira dostupna rješenja i standarde, radi na osmišljavanju i razvoju vlastitog portfelja, a potom koristeći ogromno iskustvo u praktičnim implementacijama osigurava rješenja koja doprinose cijelom društvu"

Napredna IoT rješenja

Mario Ravić, rukovoditelj za rješenja u području IoT-a kaže: „Na području IoT-a naše je poslovanje razgranato u nekoliko smjerova – rad na razvoju platforme, rad na razvoju aplikacija te rad na infrastrukturi za IoT. Neki od projekata koji opisuju naše dnevne aktivnosti su razvoj *data management* rješenja za operatora Softbank, rad na razvoju i upravljanju proizvodom za inteligentno upravljanje prometom Connected Urban Transport (CUT) koji je implementiran za grad Dallas te rad na BSS i jezgrenoj infrastrukturi proizvoda Device connectivity platform, kao i upravljanje životnim ciklusom kompletne BSS infrastrukture navedenog proizvoda po svim produkcijskim okolinama.

U našoj organizaciji razvija se i IoT platforma za upravljanje podacima. Upravljanje podacima osnova je svakog IoT rješenja bez obzira na domenu ili specifičan problem kojeg IoT rješenje adresira, što platformu čini dijelom većine potencijalnih IoT projekata pa time i ključnom za razvoj našeg IoT tržišta. Uz sam razvoj i održavanje, surađujemo i aktivno sudjelujemo u istraživačkim aktivnostima s Ericsson Research organizacijom u razvoju novih IoT koncepata poput „Digital twin“ koncepta te na CEKOM projektima za upravljanje prometom.

Koristi za okoliš

Karlo Guštin, menadžer za nova područja i strateške inicijative približio nam je aktivnosti u ovome području: „Trenutno smo najviše fokusirani na područje kvalitete vode i tu imamo najviše uspjeha, ali istražujemo prilike i u drugim povezanim industrijama kao što je turizam, poljoprivreda, *smart city* i općenito zaštitna okoliša te isto tako gledamo i druge komponente okoliša (zrak, tlo, buka) koje bi mogli uključiti u svoje rješenje.

Aktivnosti vezane uz vodu idu u dva smjera. U projektu WaterQ fokusirani smo na kvalitetu vode za piće u vodovodnoj mreži. Provodimo projekt financiran EU sredstvima, IRI2 WaterQ, a koji bi za rezultat trebao imati nove proizvode koje bi plasirali na tržište. Novorazvijene proizvode koristit će HZJZ služba za automatizaciju procesa praćenja zdravstvene ispravnosti vode, gradski vodovodi za potrebe planiranja redovnog održavanja i plasiranje informacija prema građanstvu te lokalni mali neuređeni vodovodi za pristup informacijama i bolju kontrolu kvalitete vode koju piju.

U području Industry 4.0, industrijama želimo ponuditi alat kojim bi mogli pratiti svoj utjecaj na okoliš te urediti ili automatizirati interne procese (upravljanje otpadom) i obveze izvještavanja prema zakonu o zaštiti okoliša. Također, naše rješenje će omogućiti veću transparentnost prema lokalnoj zajednici, ali i povezivanje s lokalnom zajednicom, institucijama za zaštitu okoliša i nevladinim organizacijama te provođenje zajedničkih aktivnosti u zaštiti okoliša. Prvi komercijalni kupac i ugovor je u energetici (hidroelektrana) i to planiramo širiti s novim kupcima i novim funkcionalnostima, ali isto tako razmišljamo i o turizmu kao najvažnijoj grani koja ima značajan utjecaj na okoliš, a koji bi mogao imati značajne koristi od našeg rješenja."

Ivica Vidović – O tome što znači biti “Role Model”

Razgovarala: Petra Leontić | Foto: iz Ivičinog arhiva

U globalnoj Ericssonovoj organizacijskoj Jedinici za upravljanje unificiranim korisničkim podacima (Product Development Unit Unified Data Management) Ivica Vidović prepoznat je kao jedan od kolega koji u svakodnevnim aktivnostima i projektima vodi vlastitim primjerom kvalitetne suradnje, za što je ove godine dobio priznanje Role Model of the Season. Stoga je Ivica prava osoba za razgovor o važnosti suradnje, a podijelio je s nama i priču o svom karijernom putu.

Ivica, prije svega čestitke na priznanju! Što za tebe znači priznanje Role Model u području suradnje?

Operativna organizacija kojoj pripadam, Jedinica za upravljanje unificiranim korisničkim podacima, mrežnim politikama i prikazom podataka promovira niz vrijednosti kroz koje prepoznaje zaposlenike koji se posebno ističu kao promicatelji tih vrijednosti. Imao sam to zadovoljstvo biti prepoznat po tome da živim vrijednosti koje promiču suradnju, što mi je posebno drago, s obzirom da priznanje dolazi od kolega s kojima surađujem iz drugih Ericssonovih organizacija istraživanja i razvoja.

To nije jedino na čemu trebamo čestitati; koliko znam, ovo je tvoja jubilara godina u Ericssonu Nikoli Tesli?

Točno, ove godina je dvadeseta, jubilara godina mog rada u Ericssonu Nikoli Tesli te sam dobio još jednu nagradu ☺ ; finansijski bonus, što je svakako hvale vrijedno kao još jedan mali znak pažnje za zaposlenike.

Možeš li nam ukratko predstaviti svoju karijeru u kompaniji?

Moj karijerni put u kompaniji krenuo je od razvoja softvera na AXE Wireline čvoru, kasnije sam se prebacio na

Ivica Vidović

razvoj MSC čvora te radio na poslovima tehničke koordinacije. Slijedio je logičan karijerni put u smjeru upravljanje projektima i programima, nakon čega sam 2013. godine preuzeo ulogu linijskog rukovoditelja i postao operativno odgovoran za nekoliko aktivnosti, od odgovornog menadžera za razvoj CUDB čvora, preko voditelja razvoja kontinuirane integracije za 5G UDM proizvode, linijskog rukovoditelja za razvoj Key Value Database AG generičkog mikro-servisa, a istovremeno sam upravljao UDM operacijama na kompanijskoj R&D razini.

Dvadeset godina je relativno dugo razdoblje, ali još se živo sjećam čak i stvari s prvog projekta na koji sam se uključio kao pripravnik!

Svaki od ovih poslova bio je, ili još uvijek je, izazovan na svoj način. Prednost kompanije je što može pružiti nove, veće izazove iz godine u godinu, jer to jedino može omogućiti i rast zaposlenika u kompetencijama, ali i odgovornostima.

Koji je trenutno opseg tvojih odgovornosti?

Voditelj sam organizacijske jedinice User Data Management, a u jedinici postoji nekoliko timova koji obuhvaćaju oko

180 kolegica i kolega. Više od tri godine, zajedno sa svojim timovima angažiran sam na razvoju proizvoda za 5G jezgrene mrežu. Posao i aktivnosti su dosta izazovne jer smo praktički niz proizvoda razvijali od početka, koristeći top tehnologije i alate kao što su Kubernetes i Docker, implementirajući rješenje u Service Based arhitekturi. Posljednjih više od godinu dana sam voditelj tima koji radi na razvoju mikro-usluge za upravljanje podacima u računalnom oblaku (Key-Value Database, skraćeno KVDB) koja se temelji na Apache Geode Open Source bazi podataka. KVDB AG je u arhitekturi jezgrene mreže jako bitna komponenta koja se koristi u aplikacijama UDM 5G jezgrene mreže temeljene na kontejnerskoj arhitekturi mikro-usluga: Cloud Core Data Management, Cloud Core Policy Control i Cloud Core Resource Controller.

Uz ovo priznanje, možeš li nam izdvojiti još nešto na što si posebno ponosan, što ti je ostalo u posebnom sjećanju u tvojoj karijeri?

Kroz rad u kompaniji imao sam priliku dosta putovati i upoznati se sa više kultura, gradova, kolega iz Ericssona; tako da doista postoji puno sjećanja. Radeći na projektima, skoro godinu

dana s prekidima živio sam u Madridu, 6 mjeseci proveo sam u Budimpešti, a kraće posjete Kanadi, Aachenu, Stockolmu su mi također drage.

Međutim, jedno od meni najupečatljivijih putovanja bilo je u Tokio, posjet i razgovor s predstavnicima kompanije Soft Bank Mobile davne 2011. godine, mjesec dana poslije Fukushima katastrofe i raznog tsunamija. Nikad neću zaboraviti, nakon leta od skoro 12h, došao sam umoran u hotel jedva čekajući da odspavam par sati prije prvog sastanka s kolegama iz Ericsson Japan planiranog za poslijepodne; smjestio u krevet u sobi na 27 katu, kad bum – potres. Cijela zgrada se ljulja, čini mi se jak potres, ali čudno -

ne događa se ništa, tišina, nema panike. Pogledam kroz prozor dok zgrada „škripi“ jer se još uvijek ljulja, vidim radnike dolje koji bezbrižno rade.

Sastanak je rezultirao dogovorom, čije ispunjenje je rezultirao jednim od najvećih priznanja od strane Soft Bank Mobile kupca vezanim za kvalitetu MSC proizvoda koji je dobio priznanje i zlatni pehar s njihove strane za kvalitetu.

Uz sve odgovornosti, ostaje li ti vremena za slobodno vrijeme?

Postoji li uopće? :-) Većinom sam posvećen djeci i obitelji, ali nađe se

vremena za trčanje, vožnju biciklom, jedrenje, nogomet... s vremena na vrijeme. Volim vrijeme provoditi u prirodi, tip aktivnosti i nije toliko bitan. Mrdujska regata je recimo jedna od stvari koja mi je pri srcu; na nju mi je gušt ići već godinama, praktički u zadnjih 20 godina mislim da sam propustio jednu, dvije. Zoran Civadić, jedan od mojih kolega i dobrih prijatelja iz kompanije je skiper i začetnik ideje da uopće idemo na Mrduju. Sve dogodovštine koje smo imali u tih dosta godina sudjelujući na regati teško je i prepričati.

Snježana Draženović Đoja – najbolji mladi voditelj projekta

Tekst: Zdenka Hrabar | Foto: iz arhive organizatora

Petnaesti po redu forum za upravljanje projektima, u organizaciji Project Management Institute (PMI) udruge Hrvatska, ugostio je stručnjake iz poslovnih i akademskih područja s ciljem predstavljanja promjena unutar poslovanja.

Tradicionalno, s ciljem afirmacije vrhunskih profesionalaca, uoči foruma provodi se i natječaj za najboljeg projektnog menadžera u više kategorija. Poznato je da je najteže zadovoljiti kriterije ocjenjivača iz vlastite struke što ovom priznanju daje dodatnu težinu.

Visoki standardi vođenja projekta

Dobitnica priznanja za najboljeg mladog voditelja projekta za 2020. godinu je Snježana Draženović Đoja, stručnjakinja Ericssona Nikole Tesle zadužena za vođenje projekata za kupce.

Nakon što je ostvarila izvrsne rezultate na nekoliko međunarodnih projekata, najprije kao razvojni inženjer aplikacija, a potom i kao voditelj tima, Snježana Draženović Đoja je uspješno vodila složeni projekt preuzimanja međunarodnog projekta za nadzor mreže te mjerenje ključnih identifikatora servisa. Svojim znanjem i sposobnostima pokazala je usvojene visoke standarde vođenja projekta, što ju je i kvalificiralo za nominaciju.

Snježana ističe: „Iznimna je čast dobiti priznanje za rad od organizacije kao što je PMI. Iako je nagrada naslovljena na

mene, smatram da su za nju zaslužni svi članovi tima s kojima ostvarujem odličnu suradnju i koji mi omogućuju da se konstantno usavršavam i napredujem. Priznanje je dobar pokazatelj timskog rada i praćenja procesa agilne metodologije te se nadam da ćemo nastaviti jednako uspješno dobro uhodanim putem.

Tim više smo ponosni na Snježanin uspjeh jer se pridružila ranijim dobitnicama iz naše kompanije, Miji Mirošević i Antoniji Mušćet, potvrđujući vrhunske kompetencije i vještine u praksi vođenja projekata u našoj kompaniji.

Znanje je jače od pandemije

Tekst i foto: Hrvoje Mihajlic |

Tijekom zadnjeg kvartala 2021. godine, naša kompanija sudjelovala je na nekoliko studentskih događanja: Tjednu karijera na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu, Danu karijera na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu te Career Speed Datingu na Fakultetu elektrotehnike i računarstva u Zagrebu. Za razliku od lani, ove godine sva događanja provedena su uživo, kroz razgovore sa studentima na samim fakultetima.

Špansiramo u Varaždinu

Prvi po redu bio je sada već tradicionalni, Karijerni špansir na FOI-u u Varaždinu kojeg je najlakše opisati kao Špansirfest za studente. Na ovom simpatičnom i iznimno dobro organiziranom događanju, uoči jubilarnog desetog Tjedna karijera, naši stručnjaci družili su se sa studentima inženjerskih i poslovnih smjerova. FOI se kroz godine profilirao kao fakultet koji daje savršen omjer programiranja i *business* dijela, popunjavajući tako potrebe na tržištu rada stručnim kadrom.

Predstavljanje na PMF-u

Početak studenog, na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu uoči njihovog trećeg po redu Dana karijera WorkIn' Science 2021., uz pridržavanje svih aktualnih epidemioloških mjera, predstavili smo se studentima PMF-a. Prirodoslovno-matematički fakultet također nam je iznimno zanimljiv jer na s tog fakulteta dolaze različiti stručni kadrovi: od biologa, kemičara, geografa i geologa, do nama zanimljivijih matematičara, fizičara, ali i geofizičara.

Career Speed Dating

Početak prosinca, ugodili su nas i na FER-u, gdje smo sa studentima imali „spojeve“. Da, koncept takozvanog Career Speed Datinga (CSD) upravo je u tome da kroz kratke razgovore sa studentima izmijenimo sve potrebne informacije iza kojih će studenti donijeti odluku žele li kod nas raditi, a mi dobivamo uvid u njihove kompetencije. Sa svakim kandidatom razgovaramo 8 minuta, nakon čega obje strane ispunjavaju feedback, temeljem kojeg se na kraju rangiraju poduzeća.

„Čast nam je pohvaliti se činjenicom da smo ove godine ukupno 4. najbolje rangirana tvrtka od njih 54, koliko ih je sudjelovalo na CSD-u.“

[Video poveznica na tjedan karijera: Karijerni Špancir](#)

[Video poveznica na Dan karijera na PMF-u](#)

Čast nam je pohvaliti se činjenicom da smo ove godine ukupno 4. najbolje rangirana tvrtka od njih 54, koliko ih je sudjelovalo na CSD-u.

Prethodno spomenuta događanja bile su klasične studentske inicijative gdje se kroz razgovor sa studentima studentskoj populaciji nastoji objasniti što radimo i kako se oni kao naši potencijalni zaposlenici jednog dana mogu uklopiti u taj mozaik. Studente ovdje primarno zanimaju tehnologije, mogućnost učenja i razvoja te, naravno, konkretne stvari koje razvijamo.

Uživo je najbolje

Na ovakva događanja zato uvijek dolazimo s kolegicama i kolegama koji su studentima prvenstveno primjeri na koje se mogu ugledati. S obzirom da je studentima bitan napredak, od vrlo velike je koristi uživo porazgovarati s osobom koja je završila njihov fakultet, zaposlila se kod nas, i kroz godine iskustva i zalaganja došla do pozicije na kojoj je sad. Ovdje nam je od iznimne važnosti suradnja s menadžerima raznih odjela, koja uvijek funkcionira

besprijekorno i čini svojevrsan kamen temeljac koji onda nadograđuju ostale funkcije podrške poput HR-a i marketinga/komunikacija.

No to nije sve, Career Speed Dating nije zadnji studentski event ove godine. Upravo na FER-u, krajem prosinca sudjelovat ćemo ponovo kao predavači na Workshop on Embedded Systems, edukativno *embedded* radionici.

Nagrađujemo studentsku izvrsnost i inovativnost

Tekst: Zdenka Hrabar | Foto: iz arhive FER-a

Redoviti smo partner Fakultetu elektrotehnike i računarstva u dodjeli godišnje nagrade „Josip Lončar“ pod nazivom Brončana plaketa najboljem studentu na diplomskom studiju Informatička i komunikacijska tehnologija, profil Telekomunikacije i informatika. Ove godine nagradu je dobio Dominik Marjanović. Uz spomenutu nagradu, dodijelili smo po dvadeset i treći put i vlastitu nagradu za najbolje radove iz područja telekomunikacija. Prva nagrada otišla je Mariji Dragošević, Kristini Petković, Svenu Skenderu i Ivi Zekić, a druga nagrada Mislavu Hasu i Dominiku Sabljaku. Nagrade je uručio Milan Živković, direktor strategije i razvoja poslovanja.

5G povezanost je Europi ključna za ostvarenje klimatskih ciljeva

Pripremila: Anamarija Jandrašek |

Ubrzana implementacija 5G povezanosti diljem Europe i u UK imat će trenutni učinak katalizatora za smanjenje CO₂e emisija, prema novom istraživanju koje je naručio Ericsson. Nova analiza koja pokriva cijelu Europu otkriva kako bi korištenje 5G tehnologije u četiri sektora s visokim emisijama moglo kreirati godišnje smanjenje emisija ekvivalentno uklanjanju svakog sedmog automobila (odnosno više od 35 milijuna automobila) s prometnica u EU.

Connectivity and climate change (ericsson.com)

Glavni podaci

1,5c

Utrkujemo se s vremenom kako bismo smanjili emisije i ograničili globalno zagrijavanje na 1,5°C.

15%

Rješenja poput razvoja generatora obnovljive energije mogu se oslanjati na povezanost i mogla bi smanjiti emisije CO₂ u EU za 550 milijuna tona – 15 posto ukupnih godišnjih emisija EU u 2017.

20%

Rješenja koja se oslanjaju na povezanost i 5G mogla bi smanjiti ukupne godišnje emisije EU za gotovo 20 posto, što odgovara zbroju godišnjih emisija Španjolske i Italije.

1 na 7

5G tehnologija u 4 sektora s najvišim emisijama mogla bi stvoriti godišnje uštede u emisijama koje su jednake uklanjanju svakog sedmog automobila s prometnica u EU (više od 35 milijuna) automobila.

U implementaciji 5G, Europa šeta prema digitalnijoj budućnosti dok druge regije sprintaju u istom smjeru. Kreatori politika i regulatori u tome imaju veliku ulogu putem realizacije konkurentskih, ekonomskih, društvenih i potencijala za održivost koje 5G ima.

Börje Ekholm, predsjednik i CEO, Ericsson

Smanjenje emisija CO₂ s 5G

Prelamanje energetske krivulje u mobilnim mrežama

Aktivan softver koji štedi energiju

Precizna izgradnja 5G

Pametno upravljanje infrastrukturom na lokaciji

Priprema mreže

Koristi za pružatelje usluga

Upravljanje porastom prometa

Tehnološko vodstvo

Smanjenje troškova

Smanjenje okolišnog otiska

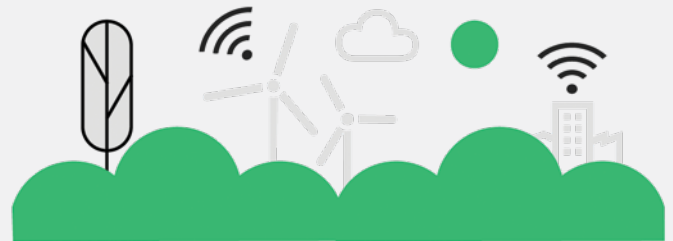
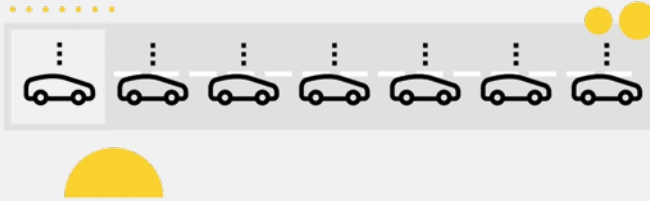
Glavni zaključci

1

Što veća povezanost, to manji udio ugljika u budućnosti

Digitalizacija i povezanost mogu pomoći u omogućavanju tranzicije na zeleniju budućnost s manje ugljika doprinoseći ubrzanju kratkoročnog smanjenja emisija kako bi se one prepolovile do 2030. Povećano korištenje povezanosti trebao bi biti prioritet za vlade u cijelom svijetu ako žele ostvariti svoje dekarbonizacijske ciljeve i snažan ekonomski oporavak nakon COVID-a.

1 na 7

2

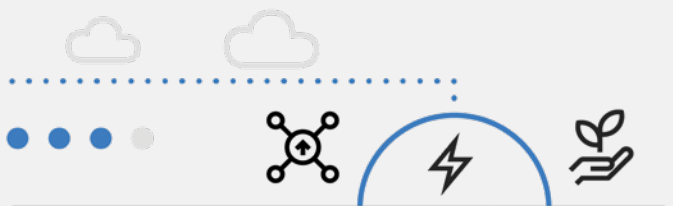
Transformacijska uloga 5G

Ericssonova recentna analiza europskog dekarbonizacijskog scenarija ukazuje da je povezanost nužnost za klimatska rješenja koja odgovara približno 550 Mt CO₂e. To je ekvivalent 15 posto ukupnih EU emisija 2017. Do 2030. godine, dodatnih 55–170 Mt CO₂e ušteda emisija godišnje omogućili bi odabrani korisnički slučajevi specifični za 5G primijenjeni kao ilustracija njezinog potencijala. To je ekvivalent uklanjanju s prometnica svakog sedmog automobila u EU. 5G može imati sličnu transformacijsku ulogu u dekarbonizaciji ekonomija u cijelom svijetu.

3

Prelamanje energetske krivulje

Možda mislite da u zadovoljavanju rastuće potrebe za podacima postoji rizik velikog povećanja emisija iz mobilnih mreža. No to neće biti slučaj s 5G. Današnja 5G tehnologija može prelomiti energetske krivulje te tako ubrzati put do neto nula emisija stakleničkih plinova. To je tehnološki napredak koji nam je danas dostupan.

4

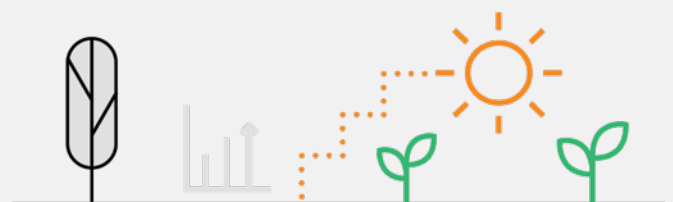
Potrebna je brža implementacija

Trenutno je, prema Ericssonovom Mobility Reportu, otprilike 15 posto svjetskog stanovništva pokriveno s 5G i predviđa se da će to porasti na 75 posto do 2027. Premda je to brže od implementacije 4G, možda neće biti dovoljno za postizanje ambicioznih globalnih ciljeva za smanjenje emisija do 2030. godine, jer nije dovoljna samo dobra pokrivenost već i potreban kapacitet te visoke performanse mreže kako bi se u potpunosti iskoristio potencijal 5G u borbi protiv klimatskih promjena.

5

Poželjne su investicije vlada

Vlade danas mogu utjecati na ubrzanje implementacije 5G. Vlade se trebaju fokusirati na povezanost i 5G kako bi imale koristi od njihovog doprinosa u postizanju zajedničkog cilja tranzicije na neto nula emisija stakleničkih plinova i održiviju ekonomiju i postoje brojne inicijative vezane uz politike koje bi imale veliki utjecaj na ostvarenje toga.

Zajedno uz tehnologiju

Pripremila: Anamarija Jandrašek | Foto: Hrvoje Mihajlic

Sastanak svih zaposlenika Ericsson Nikola Tesla Servisa održan u studenom ponovno je upriličen uz pomoć tehnologije. Premda je želja rukovodstva bila održati sastanke na kompanijskim lokacijama, pandemijske okolnosti nam to ponovno nisu dozvolile pa je sastanak održan prijenosom uživo iz kompanijskog studija putem MS Teams platforme.

Važan doprinos Grupi

U uvodnom dijelu sastanka Gordana Kovačević, predsjednica Ericsson Nikole Tesle i predsjednica Nadzornog odbora Ericsson Nikola Tesla Servisa komentirala je s direktorom Dariom Runjem kompanijski doprinos rezultatima Grupe za prvih devet mjeseci ove godine objavljenim krajem listopada. Predsjednica je ovom prilikom naglasila da se Ericsson Nikola Tesla Grupa pozicionirala kao tržišni lider u novim tehnologijama koji uspješnost temelji na izvrsnosti zaposlenika. Spomenula je i završetak javne dražbe za dodjelu 5G spektra operatorima koji se dogodio u kolovozu ove godine koji nam daje perspektivu budućeg poslovanja i dodatan poticaj kako bismo učvrstili naše vodstvo u ovom području. Posebno je istaknula i svim zaposlenicima zahvalila na značajnom doprinosu Grupi koji Ericsson Nikola Tesla Servisi ostvaruju kroz usluge Hrvatskom Telekomu, strateškom partneru Ericsson Nikole Tesle Grupe. Primjerice, u prvih devet mjeseci ove godine kompanija je za HT realizirala gotovo dvostruko više FTTH priključaka nego u istom razdoblju uspješne 2020.

godine. Komentirajući digitalno desetljeće koje je pred nama u kojem je u fokusu upravo suvremena komunikacijska tehnologija, podcrtala je ključnu ulogu naše Grupe za funkcioniranje ekosustava u kojem neograničena povezanost putem tehnologije predstavlja temelj

za ostvarenje svih naših zamisli te omogućuje transformaciju poslovanja i održivi razvoj.

Fokus na kupca i zaposlenike

Glavni dio sastanka bio je u obliku panela u kojem su članovi izvršnog rukovodstva Ericsson Nikola Tesla Servisa, Dario Runje, direktor, Teodora Perković, direktorica Upravljanja zahtjevima kupca, Marin Koceić, direktor Realizacije usluga, Tomislav Gačić, direktor Projektiranja i dokumentacije, Andrej Belović, Direktor Centralnih operacija (NOC) i Vlado Špinderk, voditelj Ljudskih potencijala razgovarali o kompanijskim rezultatima, planovima za 2022. godinu te strategiji za naredno razdoblje. Tijekom cijelog razgovora do izražaja je dolazio kontinuirani kompanijski fokus na kupca

te na brigu o dobrobiti zaposlenika. Govorilo se o napretku u ostvarenju kompanijskih strateških ciljeva koji se tiču jačanja kapaciteta organizacije i daljnje transformacije pa je tako bilo govora o izgradnji kapaciteta u Istri, osnaživanju projektnog ureda kao i daljnjoj transformaciji Centralnih operacija (NOC-a). Svaki od članova rukovodstva ponaosob iskoristio je priliku da zahvali zaposlenicima na doprinosu u ostvarivanju ciljeva. Posebna je pažnja posvećena i svemu što je učinjeno za dobrobit i zdravlje zaposlenika pa su predstavljene beneficije koje zaposlenici imaju kao i rezultati anonimne ankete provedene među zaposlenicima o cijepjenju protiv COVID-19. Završni dio sastanka bio je posvećen odgovorima rukovodstva na veliki broj pitanja koja su zaposlenici postavili tijekom ovog događanja.

Dario Runje o kompanijskim rezultatima

„Još jednu vrlo izazovnu godinu privodimo kraju s odličnim rezultatima na zadovoljstvo našeg kupca. To možemo zahvaliti kvaliteti zaposlenika koji čine našu kompaniju i djeluju zajednički fokusirano kao jedan tim koji sve svoje aktivnosti temelji na profesionalnosti, poštovanju, ustrajnosti i integritetu – vrijednostima kojima se vodi naša Grupa. U današnjim dinamičnim tržišnim uvjetima za uspjeh je nužna i odgovarajuća prilagodba organizacije. U protekloj smo godini tako nastavili osnaživati našu organizaciju u skladu sa strateškim ciljevima kompanije kako bismo što učinkovitije odgovorili na zahtjeve našeg kupca. Pokrenuli smo vlastitu jedinicu u Istri, ojačali kompetencije našeg odjela Projektiranja i dokumentacije te preuzeli e2e odgovornost za planiranje i projektiranje MW linkova, što je jedna od najkompleksnijih usluga iz portfelja upravljanih usluga. Također smo nastavili transformaciju Centralnih operacija (NOC) te nadogradnju jednog od glavnih alata naše digitalne transformacije – MOST-a. Izazova nam nije nedostajalo, jednako kao i svima koji posluju u ovo pandemijsko vrijeme, no naš „mi to možemo“ stav, presudan za ostvarivanje ciljeva i ključan za tip biznisa kao što je naš, pomogao nam je da ih prevladamo. U naredno razdoblje ulazimo s istom željom da ostvarimo sve zacrtane ciljeve na obostrano zadovoljstvo kupca i nas samih.“

Božićni običaji naših zaposlenika

Pripremila: Hana Crnogorac | Foto: iz arhive sudionika

Božić je za mnoge, kako ga Andy Williams u svojoj pjesmi opisuje, „the most wonderful time of the year“. Kako i ne bi bio kada nas cijeli prosinac prate veseli ritmovi poznatih božićnih pjesama, gledamo kako se naš grad paljenjem lampica pretvara u veliki zabavni park, a miris cimeta, klinčića i pečenih kobasica nam se uvlači u nosnice. Vrijeme je to u kojem se blagdanska čarolija osjeti na svakom koraku.

Iako je Božić kršćanski blagdan, on svojim duhom nadilazi religiju te ga se danas slavi diljem svijeta i popraćen je mnoštvom običaja i tradicija. Kako u svijetu, tako i u Hrvatskoj, obilježavanje Božića se mijenjalo kroz godine, a s njim i njegovi običaji. Ipak, neki običaji i tradicije se i dalje njeguju.

Koja su to božićna jela posebna za pojedine regije, što su pasutice, kako se čestita Božić u Slavoniji, gdje se ide u kolendavanje saznat ćete iz priča naših zaposlenika uz njihove izvorne izraze.

Središnja Hrvatska

Nevenka Mesarov, umirovljenica Ericssona Nikole Tesle i dugogodišnja suradnica „Komunikacija“

Vrijeme je Adventa i svake godine u ovo blagdansko vrijeme sjetim se svojeg djetinjstva i naših domaćih hrvatskih običaja. Samo pogled na jabuke i naranče te njihov miris pokrene lavinu uspomena.

Razgovarala sam sa susjedom bakom Slavicom koja mi je zaista vjerno uspjela dočarati tjedan prije Božića.

Baka Slavica kaže: „ Muži su krenuli u šumu i pokušali pronaći borovicu umjesto jelke kak bi bil pravi ugođaj. Kupio se krep papir u više boja i od toga su se radile ruže ili anđeli i pleli lanci. U posudu od ilovače, još na Svetu Luciju, posijala se pšenica. Na Badnjak su se trebale vratiti sve posuđene stvari jer bi u protivnom cijelu iduću godinu bili dužni. Mladi dečki su skupljali sitni kovani novac pa bi na Polnoćki to sipali za Križec. Svaki je imal bar dvije crvene jabuke pa bi darivali cure koje su si odabrali. Cure su se sramile i odbile ih pa su se oni „furali“. Doma su se pekle gibanice ili suhi mašinski keksi. Na Badnju večer se u posudicu delo kukuruze, šenice i graha i od toga se napravio križ na stolu pa se preko toga del domaći tkani stolnjak te preko njega još jedan štikani ili našiveni. Ispekao se

okrugli kruh sa znakom križa, a posuda sa žitkom i svijećom dela se na čošak i palila se prije jela. Gledalo se prema kome bi išao dim. Ako krene prema šumi, bude žira, ako prema polju bude žitka, a ako prema gradu bu penezi. Kuhala se sarma i purica z mlincima koji su se pekli na ploči šporeta. Skuhal se i grah koji je bio za Badnjak umjesto ribe. Domaćin (gazda kuće) je u staroj plahti donesel slamu i dela se slama ispod stola. Tada se djeci dalo jesti pa su se smjestili spavati na tu slamu. U šporetu je vatra morala biti cijelu noć. Mlajši i cure su išli na Polnoćku, a poslije je babica prostrla stol i večeralo se. Čestital se Božić i išlo se spati. I u to vrijeme su deca pucala na Badnjak. Tražio se šuplji ključ i šibice. Ključ se napunil s glavicama šibica, zatvorilo se s čavlom i udarilo o kamen i to je puknulo. Bilo je i plača ujutro jer babica ni u jutro imala s čime vužgati (zapaliti) vatru u šporetu pa je doručak kasnil jer nije bilo šibica. Kak nije nitko priznal krivicu, onda su svi malo dobili „po turu“.

Baka Slavica vam svima želi sretan Božić, a ja dragi moji Vam želim svako dobro za nadolazeće Blagdane u krugu Vaših najdražih! Budite mi zdravi i sretni!

Božićni običaji u
Srednjoj Dalmaciji

Kaštel Sućurac

Tea Bilić-Prčić, Ericsson Nikola Tesla

Slavlje blagdana Božića u našoj obitelji je sastavljeno od običaja nekoliko dalmatinskih krajeva: kaštelanskog, sinjskog i imotskog. Živimo u Kaštel Sućurcu i želja nam je da djeci ostavimo u nasljeđe običaje njihovih predaka.

Pripreme za Božić počinju s 1. nedjeljom došašća kada palimo prvu svijeću na adventskom vijencu koji obično napravimo zajedno u obitelji. Djeca s bakom oslikavaju oblutke, školjke i rade razne figurice. U sve dane došašća se ide na mise zornice, a petnaestak dana prije Božića okitimo bor u stanu i ukrasimo cijeli stan.

Na 3. nedjelju došašća se obilježavaju Materice, to je dan kada majke i bake darivaju djecu čokoladicom ili kolačićem, a na 4. nedjelju došašća su Očiči, i tada je red da očevi i djedovi darivaju djecu.

Djeca se posebno vesele postavljanju jaslca na sami Badnji dan, uoči Božića. Na Badnjak se cijela obitelj okuplja i obavezno se spremaju bakalar i fritule, a po o sinjskom običaju palimo 3 svijeće te ih na kraju ručka moj otac gasi polijevanjem domaćeg vina iz bukare. Prije nego otac krene gasiti tri svijeće, svatko mora odabrati svoju svijeću i navijati za nju s riječima "Drž' se moja!". Čija svijeća najduže izdrži gorjeti, smatra se da će taj najduže živjeti.

Na Badnju večer odlazimo u Studence, suprugovo rodno mjesto, gdje palimo badnjake - tri debla na kominu, a oko komina se posipa slama kao simbol slamice gdje je bio položen Isus kada se rodio. Djeca nakon toga pale prskalice.

Na misu ponoćku odlazimo u našu župu gdje zajedno slavimo blagdan Božića. Na Božićnom ručku kod mojih roditelja, blagdanski stol je prepun tradicionalnih kolača: kaštelanska torta, orahnjača i kroštule, a Božićni ručak bi bio nezamisliv bez pravih sinjskih arambaša. Opet se ponavlja običajno gašenje svijeća "Drž' se moja!".

Najljepše je blagdane provoditi u krugu obitelji, pamteći i održavajući tradiciju. Običaji se prenose s koljena na koljeno, i ne smiju se zaboraviti.

Dubrovnik

Pero Radiš, Ericsson Nikola Tesla Servisi

Božićno vrijeme poseban je dio godine u svakom gradu pa tako i u Dubrovniku. Najvažnija događanja odvijaju se unutar gradskih zidina, na glavnoj ulici Stradun u Starom gradu, a kroz cijelo vrijeme adventa Dubrovčani se na ovom mjestu družu uz program Dubrovačkog zimskog festivala. Veliko značenje u Dubrovniku uz sam Božić ima i Badnji dan. Badnje jutro u Starom gradu prođe uz čestitavanje Badnjeg dana riječima: „Nazdravljaj Badnji dan!“ U svečanom i veselom ozračju svi nazdravljaju lokalnim likerima poput travarice i višnjevače te časte uz razne delicije poput prikli, suhih smokava i arancina (ušećerene kore naranača i limuna). Badnje jutro u gradu završava Dubrovačkom kolendom točno u podne koja se izvodi ispred gradske vijećnice. Tada se svi pridruže pjevanju dobro znanih nam stihova:

**Dobra večer mi kucamo,
Badnje večer čestitamo,
mi smo došli kolendati,
vašem dvoru hvale dati!**

Kolendavanje se navečer nastavi „po kućama“ gdje tradicionalno domaćica i domaćin otvaraju vrata te darivaju kolendare sve do same ponoći. Na ponoćku obitelji odlaze zajedno u svoje župne crkve gdje se nakon obreda ispred crkve ostaje još neko vrijeme kako bi svi čestitali Božić jedni drugima u blagdanskom raspoloženju.

Bogata trpeza također je dio božićne tradicije dubrovačkog kraja. Tako se za Badnji ručak pripremaju riblji specijaliteti – riblja juha, bakalar na bijelo ili crveno, punjeni lignji i slično te prikle za desert. Uz riblje specijalitete neizostavno je i domaće bijelo vino iz našega kraja.

U predvečerje Badnjeg dana u selima Dubrovačkog primorja, održava se običaj polaganja badnjaka na ognjište u kominu koji se tri dana uoči Božića beru u hrastovoj šumi i ukrašavaju lovorikom. Potom domaćin polije badnjake vinom i zaspe ih pšenicom kako bi nadolazeća godina bila rodna i plodna. Svi ukućani sjedaju oko ognja te se čestitava i nazdravlja vinom.

Na božićno jutro ukućani pripremaju božićni ručak za obitelj. U Dubrovačkom primorju tradicionalni ručak je „zelena menestra“ i pečena janjetina. „Zelena menestra“ je specijalitet tipičan za ovo podneblje koji se sastoji od više vrsta kupusa, krumpira i suhog mesa zajedno kuhanih na vatri u velikoj, specijalno izrađenoj metalnoj posudi "kačulu" na ognjištu kućnog komina.

Ovo su običaji Dubrovačkog primorja kojima slavimo zajedništvo i obiteljski duh. Drage kolegice i kolege, čestit Božić i sretnu Novu godinu Vama i Vašim obiteljima želi Pero!

Ovako se slavi u Dubrovniku

Istra

Dalibor Pliško, Ericsson Nikola Tesla Servisi

U Istri se božićno vrijeme počinje slaviti s blagdanom sv. Lucije, 13. prosinca, a završava za Sveta Tri Kralja, 6. siječnja.

U očekivanju blagdana kuća se tradicionalno mora lijepo urediti i očistiti pa tako i kod mene. Božić se u mojoj obitelji koju čine supruga, kćerka i sin osjeća već na Badnjak, odnosno Viliju Bojžu, kako kažemo mi u Istri. Dan započinjemo kićenjem bora. Prije odlaska na polnoćku, obitelj se okuplja uz zajedničku večeru tradicijskih posnih jela kao što su bakalar i pasutice. Budući da nismo baš svi oduševljeni s navedenim jelima supruga pripremi brodet ili ribu na gradele.

Posebnu toplinu predbožićnom i božićnom kućnom ugođaju daje i ognjišće na koje se donese veliki panj odnosno cok koji treba tinjati.

Božićno jutro započinjemo otvaranjem darova, a u samom danu neizostavan je domaći kruh kojeg supruga zamijesi i ispeče. U mojoj obitelji supruga i kćerka pripremaju više vrsta kolača među kojima su i tradicionalni, fritule, cukeraččići... Za ručak supruga pripremi fuže sa šugom, kupus s kobasicama, a večer dočekamo kod roditelja moje supruge u toplom kućnom okruženju.

Valpovština

Darko Skokić, Ericsson Nikola Tesla

Neposredne pripreme za Božić počinju na Badnjak ujutro, čestitanjem Adama i Eve svim ukućanima i onima koji se sretnu. Nabavlja se panj, zvani Badnjak, koji će gorjeti cijelu noć, priprema se čista slama koja će se unijeti navečer u kuću i pripremaju se jela koja će se jesti na taj dan, koji je za kršćane posni dan. Tradicionalno su to rezanci s orasima, makom i bundevinim sjemenom. Priprema se i riba za riblji paprikaš koji se kuha uvečer. Peču se lokšice, a kuhaju se i kalotine (suhe jabuke) ili gunje.

Do 17 sati svi poslovi u i oko kuće moraju biti završeni. Tada se crkvenim zvonom oglašava početak Badnje večeri, kada se ukućani prikladno uređeni okupljaju u kući, oko stola. Zadnji u kuću ulazi domaćin unoseći slamu, koja podsjeća na Isusovo rođenje u jaslicama, a koja se rasprostire ispod stola i oko peći, gdje se djeca igraju i na kojoj će se prospavati noć. Najmlađi član obitelji uzima čašu ispunjenu žitom u kojoj gori svijeća te noseći žito, svijeću i tamjan obilazi oko stola čestitajući ukućanima Božić riječima „Čestit Božić i Isusovo porođenje!“ na što ukućani odgovaraju sa „Živ i

zdrav bio!“. Nakon zajedničke molitve i zdravice, objeđuje se, a uz već ranije spomenuta jela na stolu se nalazi i ohlađeni kuhani grah (tzv. „cabreni grah“). Nakon objeda domaćin rasjeca blagoslovljenu jabuku i svakom ukućanu dijeli komadić. Jela se po završetku objeda ne sklanjaju sa stola, već ostaju kako bi se počastilo goste.

Prvi od gostiju dolazi Poležaj, a on je muško dijete iz uže rodbine ili iz susjedstva. Nakon čestitanja, njemu se u ruke dadne žarač, kojim on lupa po žaru od badnjeg panja (badnjaka) kako bi proizveo što više iskrica i izgovara pritom pučke brojalice: „Koliko iskrica toliko pilića, koliko iskrica toliko telića, koliko iskrica toliko prasaca, kokoša, pilića...“. Domaćini Poležaja darivaju kobasicom koja je za njega pripravljena već na kolinju, kao i kalotinama, koje se kao i kobasica stavljaju Poležaju oko vrata, a ponekad i suhim smokvama i novcem.

Druženje se nastavlja do odlaska na Misu Polnočku. Po povratku s Polnočke, pošto je post završio, peču se kobasice i veselje se uz pjesmu nastavlja dugo u noć.

Zahvaljujem Josipu Štefiću i Ivanu Skokiću iz sela Marjančaci na prisjećanju na stare Badnje običaje ovog kraja.

Zagorje

Božić u Zagorju

Ivica Šenjug, Ericsson Nikola Tesla Servisi

Odrastao sam u katoličkoj obitelji i tako sam odgojen pa većinu običaja i danas negujemo po uzoru na tradiciju. Kod mene su uvijek jaslvice bile u prvom planu jer ih je tata izrađivao sam i time prenio tu ljubav i na mene. Jedne od jaslavica koje je tata izrađivao su u muzeju, a ove koje ja svaku godinu dorađujem i mijenjam krase našu kuću za Božić što posebno veseli najmlađe kad dođu u posjet. Za dekoracije na stolu i adventske vjenčiče zadužena je supruga. Nekoliko dana prije Badnjaka supruga priprema najbolje kolače, a ja sam zadužen za mesni dio priče. Badnjak popodne nam je jedan od ljepših dijelova ovog prekrasnog blagdana jer se svi skupimo oko bora te uz božićne pjesme, smijeh i veselje kitimo bor. Stavlja se meso u pušnicu jer na Badnjak navečer poslije polnoćke obavezno jedemo suha kuhana rebra. Božićno jutro rezervirano je za otvaranje poklona koje nam je ostavio „djed Božićnjak“, uglavnom sitnice kojima razveselimo jedni druge. Za božićni ručak obavezna je domaća purica s mlincima.

Kod nas nije običaj hodati po kućama taj dan, nego se iskoristi Štefanje za čestitarenje. Božić nam je obiteljski dan i nastojimo ga provesti skupa. Na žalost, sve se više zapostavlja tradicija i ljudi koriste te dane za izlete i šopingiranje tako da se gubi osjećaj posebnosti tih dana. Izuzetno mi je drago da su ljudi prestali slaviti Božić pucanjem petardi, to je pozitivni odmak od tradicije iz djetinjstva. Lijepi pozdrav od vašeg kolege Iveka i sretan Božić svima koji ga slave!

Da Božić slavi različitost potvrdile su nam i ove priče naših zaposlenika koje nas podsjećaju da je tradicija važna i da je na nama da ju prenosimo na buduće naraštaje.

Svima Vam želimo da, uz okuse i mirise tradicije, proslavite Božić uz svoje najmilije, a da u Novu 2022. godinu uđete puni optimizma i motivacije za daljnje uspjehe!

Niz aktivnosti posvećenih zdravlju zaposlenika

Tekst: Antonija Juričić i Katarina Bošnjak | Foto i ilustracija: Kristian Krog

U prosincu su održane posljednje *prevENTION* aktivnosti za 2021. godinu. Ovaj program osmišljen je kako bi zaposlenici naše Grupe imali pristup sadržaju čiji je cilj prevencija i očuvanje psihičkog i fizičkog zdravlja te promoviranje dobre ravnoteže poslovnog i privatnog života. Na kraju godine s ponosom možemo reći da je gotovo 1800 naših kolegica i kolega sudjelovalo u raznim aktivnostima *prevENTION* programa. Tijekom godine družili smo se na 4 *My Health live eventa*, 7 *wellbinara*, 7 *Move Your Mind* radionica, 10 *Move Your Body* treninga i 15 *Mindful Tuesday* sesija. U nastavku možete pročitati detaljnije o pojedinim aktivnostima.

Fizičko zdravlje

Move your Body

Kao protuteža sjedilačkom načinu života, srijede u 08:30 bile su nam rezervirane za polusatni trening s vježbama razgibavanja koje možemo prakticirati na radnom mjestu. Ma koliko znamo biti umorni i nemati volje za vježbanje, onaj osjećaj nakon odrađenog treninga ne može se ni s čim usporediti. Fascinantno je koliko se energiziranije možete osjećati nakon samo pola sata koje ste posvetili fizičkoj aktivnosti.

Psihičko zdravlje

Move your Mind

Riječ je o izrazito interaktivnim i intenzivnim radionicama pod vodstvom

licenciranih psihologa. Ideja radionica je da se kroz predavanje i dijeljenje iskustava s kolegama bolje povežemo i naučimo nešto novo. U studenom i prosincu održane su radionice pod nazivom *Moje granice* i *Promjene u meni i oko mene*. O relevantnosti tema koje se obrađuju na ovim radionicama govori i činjenica da se za sudjelovanje u njima uvijek traži mjesto više.

Wellbinari

Kroz ove praktično-teoretske radionice tijekom godine pokrili smo širok raspon aktualnih tema za koje vjerujemo da su primjenjive na naše kolegice i kolege, neovisno o njihovoj dobi ili životnoj fazi u kojoj se nalaze. Nakon vrlo aktualnog *wellbinara* posvećenog zasićenosti radom u virtualnom okruženju, za menadžere smo dodatno održali dva *wellbinara* vezana za emocije i prepoznavanje

simptoma psihičkih poteškoća kod zaposlenika.

Mindfulness trening

Mindfulness kao jedna od metoda meditacije pokazala se izrazito korisnom u nošenju sa stresnim situacijama i umanjivanju utjecaja stresa na svakodnevni život, a tako i na posao. Nova grupa polaznika upravo je završila svoj ciklus od 8 treninga na kojima su naučili više o ovoj tehnici, svojim emocijama i korisnosti *mindfulnessa* u svakodnevnom životu i radu. Tijekom dva mjeseca rada na sebi i vježbanja ovih tehnika uspješno se kultivira *mindfulness* način razmišljanja koji nam pomaže u svakodnevnim stresnim situacijama.

My Health | Smijeh je lijek

O blagodatima smijeha sigurno ste slušali ili čitali, a vjerujemo da ste ih i iskusili na svojoj koži. Od smanjenja krvnog pritiska i razine stresa do jačanja tonusa mišića i potrošnje kalorija, smijeh je prirodan i nezamjenjiv lijek. Iz iskustva znamo i da je smijeh zarazan, ali to je ona vrsta zaraze koje se ne bojimo i koja nema neželjenih posljedica. Stoga smo u posljednjem *My Health eventu* ove godine pod nazivom „Smijeh je lijek“ ugostili Lajnap, tj. najpopularniji *stand-up* u gradu. Stručnjaci za smijeh bili su **Vlatko Štampar** i **Goran Vugrinec**. Čak i ako ne pratite *stand-up*, sigurni smo da ste čuli za ovu ekipu jer projekt Lajnap nastupa diljem Hrvatske već godinama. *Live event* putem platforme Teams pratilo je više od **900** naših kolegica i kolega.

Silvana Jugovac: Trebalo živjeti u sadašnjem trenutku!

Razgovarala: Petra Leontić | Foto: iz Silvaninog arhiva

Kako je započela Vaša priča u kompaniji?

Zaposlila sam se početkom 1990. godine u IT organizaciji gdje sam radila kao analitičar sustava (to je vrijeme *mainframe* sustava ☺) na sustavu koji je bio preteča današnjeg SAP-a. Kasnije sam se prebacila na infrastrukturne servise, servere, pohranu podataka, klijente i tu sam ostala do danas, a od 2006. godine i vodim odjel IT podrške za IT operacije kompanije.

Što biste izdvojili kao najvažnije u Vašem poslu?

Posao u IT sektoru vas tjera da se konstantno prilagođavate, učite, promjene su stvarno brze. Radim puno s ljudima i volim rad s ljudima, zanima me što se događa oko mene, neću samo „doći i odraditi svoj dio posla“. Važno je izgraditi kvalitetne procese za pružanje korisničke podrške unutar kompanije. Na taj način ljudi u svakom trenutku znaju na koji način mogu dobiti pomoć u slučaju nekog IT problema. IT problem može biti vrlo frustrirajući onima kojima IT služi kako bi postigli neki poslovni cilj, tako da je bitno da podrška bude pravovremena i kvalitetna. Također, važno je izgraditi dobre odnose unutar tima – napominjem ljudima kako smo mi kao podrška „uslužna“ djelatnost te nastojimo biti na raspolaganju našim internim korisnicima.

Da Vas karijerni put nije odveo u inženjerske vode, čime biste se bavili?

Prije upisa fakulteta, imala sam dvojbu: psihologija ili FER, tj. tadašnji ETF. Psihologija me silno zanimala i danas volim pročitati knjige/članke iz tog područja. Ono što kolegice i kolege možda ne znaju je da volim operu; nažalost nemam glas, ali da sam dobila taj dar, sigurno bih se više bavila glazbom.

Koja Vam je najdraža opera?

Norma. Vrlo je zahtjevna opera i još od kad sam ju prvi put čula tjera me da se vraćam njezinim arijama, a „Casta diva“ je moja najdraža arija.

Postoji li poslovno putovanje koje Vam je posebno drago?

Radeći u Ericssonu Nikoli Tesli imala sam prilike putovati, ali kada bih morala izdvojiti najdraže, zapravo bih izdvojila dva putovanja koja su ostavila dojam na mene – Izrael i Indija.

Izrael sam posjetila 1999. godine, službeni posjet Ericssonu u Tel Avivu. Vidjela sam kako žive ljudi različitih kultura i religija na istom mjestu, prošla sam i Križni put i rekla bih kako tamo čovjek doista osjeti energiju ljudi koji su prošli tim mjestom kroz sve te godine, i to probudi osjećaj duhovnosti. Poslovno sam posjetila Delhi i Bangalore i Indija me fascinirala; potpuno je drugačija od Europe - i ljudi, i hrana, i arhitektura... Nakon završenog poslovnog dijela, pridružila mi se kćer te smo privatno imale prilike dodatno putovati. Polazna točka - Delhi, zatim smo išli do Jaipura, posjetili Taj Mahal, vratili se u Delhi te letjeli u Bangalore... Putovanje koje mi je ostalo u divnom sjećanju i definitivno bi ga trebalo ponoviti!

Postoji li neko neostvareno putovanje, neostvarena želja?

Hm...ne bih rekla, ostvarila sam sve što želim. Ono što bih željela je provoditi dane u mirovini negdje pored mora. Inače sam rođena u Zadru, školovala se u Sisku, diplomirala i radim u Zagrebu... Tako da se nadam da ću u skorijoj budućnosti živjeti uz more.

Što biste izdvojili kao svoj poslovni uspjeh?

Naš novi podatkovni centar, na koji smo silno ponosni! Usred pandemije, potresa i izazovne situacije, uspjeli smo ga pustiti u rad, uz samo jedan vikend *downtimea* za naše korisnike.

Taj Mahal

Prava sreća u poslu je što sam radila okružena prekrasnim ljudima. Posao je uvijek više ili manje stresan, a čovjeku je uvijek drago doći na posao kada zna da će sresti ljude koji su mu prijatelji, onda su i stresni trenutci lakši i znaš da ćeš sve napraviti najbolje što možeš.

Nakon toliko godina iskustva, što biste savjetovali kolegicama i kolegama na početku karijere?

Mladim ljudima bih poručila da stvore ugodnu atmosferu; treba raditi s ljudima, upoznati ih. Treba se usuditi, treba propitkivati; biti otvoren. Također, treba i u izazovnim vremenima biti svjestan da će sve to proći.

Što obično radite u slobodno vrijeme, imate li neki tajni hobi?

Obožavatelj sam skandinavskih krimića! Zanima me i povijest, posebno razdoblje Tudora. Tu je i Megi, moja vjerna prijateljica koja me svaki dan izvuče na šetnje u prirodu i na taj način elimiram stres.

NIKOLA TESLA
1856 - 1943

